

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Ali YERLİKAYA tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Zeynel Emre
İstanbul Milletvekili

İnsanın sosyal aidiyet ve hukuki nitelikteki kimliğini tarifleyen vatandaşlık, bir devlete mensubiyeti ve buna paralel hak ve sorumlulukları içermektedir. Ekseriyetle soy bağı temelinde doğumla kazanılan vatandaşlık, ulus kavramının da omurgasını ihtiva etmektedir. Devletler, vatandaşlık kavramına ilişkin yaptıkları tanımlamalarla ulusal ve uluslararası düzeyde varlıklarını ifade etmekte; vatandaşlarına tanıdıkları hak ve yükümlülükler aracılığıyla geçmiş ve gelecekle bağ kurmaktadır.

Başta etnik temelli olmak üzere geçen yüzyıldan itibaren mikro ve yerel ölçekli yaklaşımlardan uzaklaşılarak evrensel hukuk ilkelerini esas alan bir yönde dönüşüm gösteren vatandaşlık tanımına ilişkin, küreselleşme süreci ile son dönemdeki göç dalgasının da etkisiyle birçok ülkede tartışmalar gündeme gelmektedir. Soy bağı ve doğum yeri esasına dayalı kriterlerin dışında istisnai uygulamalarla vatandaşlığa kabul imkanı sağlanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına kabul ve vatandaşlıktan çıkarmaya ilişkin, 2009 tarihli 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nda genel hükümler bulunurken, Kanun'un uygulamasına ilişkin düzenlemeler, 2010 yılının Nisan ayında yayınlanan Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'te yer almaktadır. Söz konusu yönetmeliğin 20'nci maddesinde, Türk vatandaşlığını istisnai yolla kazanacak kişilerde aranan şartlar şöyle:

- En az 500.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz tutarında sabit sermaye yatırımı gerçekleştirdiği Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca tespit edilen.

- En az 400.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz tutarındaki taşınmazı tapu kayıtlarına üç yıl satılmaması şerhi koyulmak şartıyla satın aldığı veya kat mülkiyeti ya da kat irtifakı kurulmuş, en az 400.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz tutarı peşin olarak yatırılan ve tapu siciline üç yıl süreyle devir ve terkini yapılmayacağı taahhüdü şerh edilmek şartıyla noterde düzenlenmiş sözleşme ile taşınmazın satışının vaat edildiği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca tespit edilen.

- En az 50 kişilik istihdam oluşturduğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca tespit edilen.

- En az 500.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz tutarında mevduatı üç yıl tutma şartıyla Türkiye'de faaliyet gösteren bankalara yatırdığı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca tespit edilen.

- En az 500.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz tutarında Devlet borçlanma araçlarını üç yıl tutmak şartıyla satın aldığı Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit edilen.

- En az 500.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz tutarında gayrimenkul yatırım fonu katılma payı veya girişim sermayesi yatırım fonu katılma payını en az üç yıl elinde tutma şartıyla satın aldığı Sermaye Piyasası Kurulunca tespit edilen.

- En az 500.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz tutarında katkı payını, kapsamı Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenen fonlarda tutma ve üç yıl sistemde kalma şartıyla bireysel emeklilik sistemine yatırdığı Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunca tespit edilen.”

Bu bağlamda;

1-) 2003 yılının başından 19 Eylül 2023 tarihine kadar geçen süre boyunca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını sonradan kazanan kişi sayısı kaçtır? Yıllara göre dağılımı nasıldır?

2-) 2003 yılının başından 19 Eylül 2023 tarihine kadar geçen süre boyunca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını sonradan kazananların, Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'teki istisnai hallere göre dağılımı nasıldır? Kaçı 'genel olarak', kaç 'istisnai olarak', kaç 'göçmen işlemleri', kaç 'yeniden kazanılması', kaç 'evlenme yoluyla', kaç 'evlat edinme yoluyla', kaç 'seçme hakkıyla' gerçekleşmiştir ve bunların yıllara göre dağılımı nasıldır?

3-) 2003 yılının başından 19 Eylül 2023 tarihine kadar geçen süre boyunca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını sonradan kazananların uyrukları nedir; yıllara göre dağılımı nasıldır?

4-) 2003 yılının başından 19 Eylül 2023 tarihine kadar geçen süre boyunca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından 'izin alma', 'kaybettirme' ve 'kazanma kararının iptali' yoluyla çıkan ya da çıkartılan kişi sayısı kaçtır ve yıllara göre dağılımı nasıldır?

5-) 19 Eylül 2023 tarihine kadar geçen süre boyunca 'çok vatandaşlık' tanımı kapsamındaki Türk vatandaşı sayısı kaçtır? 2003 yılının başından 19 Eylül 2023 tarihine kadar geçen sürede 'çok vatandaşlık' tanımı kapsamındaki kişi sayısındaki artış ve azalış yıllara göre nasıldır?

6-) 2010 yılının Nisan ayında yürürlüğe giren Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik kapsamındaki 20'nci madde uyarınca Türk vatandaşlığını kazanan kişilerin, serbest sermaye, taşınmaz tapu kaydı ve madde kapsamındaki diğer hallere dayalı olarak vatandaşlık bedeli olarak ödediği miktarın toplamı ne kadardır ve bunun yıllara göre dağılımı nasıldır?